



Sprokkels



Inhoud

Van het bestuur	3
Vanuit het secretariaat	3
Inning contributie	3
Knoflookpaddenexcursie	4 - 5
Ledenvergadering 2014	6
Royal Doulton with periwinkles	8 - 9
't Geregt opgeschoond	10
Boomfeestdag	10
Kruisdijkschans in Zeeuws-Vlaanderen	11
Programma mei tm september	12
Wijzigingen/aanvullingen jaarprogramma	13
Paasbest	13
Lidou's Geerbosdagboek	14 - 18
Spreeuwen	19
Gisteren	19
Kijkje bakkerij Van de Ven	20
Natuuruitwisselingen	20
IVN-activiteiten bij Natuurtuin	21
Educatieve wandeling Aa-broeken	21
Groe(n)ten uit een moestuin	21

Van de redactie

Door het warme voorjaar groeit en bloeit alles volop. Ook vele dieren zijn vroeger actief. Dat betekent dat de leden van de amfibieënwerkgroep bijvoorbeeld eerder dan andere jaren hun schepnet weer voor de dag konden halen.

Bij het voorjaar hoort een voorjaars-schoonmaak. Daarom waren verschillende IVN-ers, gewapend met prikstok en handschoenen, in de weer om het Geerbos en een gedeelte van 't Geregt te ontdoen van zwerfvuil. Een schoon milieu begint bij het IVN.

Suzanne

SPROKKELS IS EEN UITGAVE VAN IVN VEGHEL

Locatie

IVN verenigingslokaal
De Buitendonk, 3 5467 DE Veghel

Bestuur

Voorzitter:

Fer Kalis
Marterweide 7,5467 LK Veghel
Telefoon.....(0413) 34 13 48

Secretaris:

Karin Koppen
Antoniusstraat 11,5469 EV Keldonk
Telefoon.....(0413) 21 02 16
secretariaat@ivn-veghel.nl

Penningmeester:

Henk van Helmond
Lavendellaar 345467BE Veghel
Telefoon(0413) 367476... 06-51553430
Penningmeester@ivn-veghel.nl
rekeningnummer: NL09INGB 0004 1542 71

Lid:

Marianne van Zeeventer
Roekdonk 2.....5467 DP Veghel
Telefoon(0413) 78 52 07

Webmaster: Geert van de Wiel

webmaster@ivn-veghel.nl
website www.ivn-veghel.nl

Redactie Sprokkels:

Maria Kordewinders-van den Tillaar
Geluckweg 45469 NA Boerdonk
Telefoon(0492) - 46 33 83

Suzanne van Zutven
De Kempkens 6A5465 NB Eerde
Telefoon(0413) 36 73 71

Peter van Beurden
Heiveld 65464 VT Veghel
Telefoon(0413) 36 57 12



Van het bestuur

Het ene weerrecord na het andere sneuvelt dit voorjaar. Nog niet eerder was het zo vroeg in het voorjaar zo warm. Uiteraard heeft dit effect op de natuur die inmiddels gemiddeld een maand voorloopt op een 'normaal' jaar. Maar niet alleen de natuur lijkt op de vroege warmte te reageren, ook het IVN lijkt alle records te breken. Het begon al met de Nieuwjaarswandeling in de Eerdse Bergen; meer dan 50 leden wandelden mee om het nieuwe jaar in te luiden. Daarna bleef het zo doorgaan, met de lezing over het 'Ontstaan van de Rijn' zat het lokaal meer dan vol, stoelen moesten van alle kanten aangesleept worden. Aan de winterwandeling in 't Lijnt deden zoveel mensen mee dat Lidou bijna niet genoeg koffie had voor iedereen.

Ook op de jaarvergadering waren veel leden aanwezig en de voorjaarscursus kon moeiteloos van start met 26 deelnemers. Heel wat anders dan de jaren waar de cursus niet door kon gaan vanwege gebrek aan deelnemers. Zijn wij dan zo gevoelig voor temperatuur? Dat belooft nog wat met de klimaatverandering, een nog niet eerder onderzocht bij-effect.

Dit voorjaar stond er ook een nieuwe activiteit in het jaarprogramma. IVN Veghel deed mee met 'Veghel Paasbest'. Een door de gemeente gefaciliteerd programma om gebieden te ontdoen van zwerfvuil. IVN Veghel had hiervoor het Geerbos geadopteerd. Immers de insectentuin daar is ons visitekaartje en dan wil je de omgeving graag schoon hebben. Eerlijkheidshalve sloeg de schrik me bij de voorbereiding wel om het hart, zoveel vuil lag er bij een vluchtige inspectie helemaal niet. Maar toen afgelopen zaterdag de prikkers eenmaal aan de gang waren, bleek er toch genoeg vuil te liggen voor een flink aantal vuilniszakken vol. Na gedane arbeid zat dan ook een voldane ploeg schoonmakers in de voorjaarszon aan de koffie in het Geerbos, wat wil je nog meer?

Er staan ons dit jaar nog meer mooie momenten te wachten. In juni eindigt de Natuurgidsencursus en krijgen de cursisten hun Natuurgidsendiploma. Iets om naar uit te kijken, want onze afdeling krijgt er dan in één keer 6 gidsen bij. We zullen ze met open armen ontvangen want met die grote belangstelling voor de activiteiten zullen we ze hard nodig hebben. Namens het bestuur,
Fer Kalis, voorzitter

Vanuit het secretariaat

Drie nieuwe leden hebben we verwelkomd:
Theo Rombouts, Veghel
Peter Wingens, Veghel
Fennie van Brunschot, Erp

Nieuwe e-mail adressen:

Mia Rooijmans: m.rooijmans@hotmail.com
Frans van de Zanden: diny.vanderzanden@het-net.nl

Begin dit jaar heb ik de ledenlijst via mail naar de leden toegestuurd. Mocht u deze niet hebben ontvangen dan s.v.p. even een berichtje naar secretariaat@ivn-veghel.nl of tel. 210216.

Karin Koppen



Inning contributie

Beste IVN-leden en IVN-donateurs,

Ook dit jaar is de contributie door de algemene ledenvergadering vastgesteld op €23,- per jaar als IVN-lid en €11,50 als huisgenootlid. De minimumbijdrage voor donateurs is €11,50. Een hoger bedrag is altijd welkom; alle bijdragen komen ten goede aan de verenigingsactiviteiten zoals natuureducatie in de vorm van korte cursussen, lezingen, excursies enz.

Hierbij het verzoek om de contributie voor 2014 vóór 1 juni over te maken op ING bankrekening NL09INGB 0004 1542 71 t.n.v. Penningmeester IVN Veghel onder vermelding van contributie 2014.

Leden: 23 euro, huisgenootleden 11,50 euro.
Minimumbijdrage donateurs 11,50 euro

Een mogelijkheid om het uzelf gemakkelijker te maken is om, indien u internetbankiert, bij de bank van de contributie een terugkerende (jaarlijkse) betaling van te maken.

Beëindiging lidmaatschap vóór 1 december doorgeven aan het secretariaat.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur IVN Veghel,

Karin Koppen, secretaris

Knoflookpaddenexcursie

Op maandag 7 april ging een aantal IVN-leden van de amfibieënwerkgroep op bezoek bij Ignas van Bebber in Nuland, namelijk Rieky Bekkers, Peter Otte, Theo van Meegen, Fer Kalis, Annemarie van Diepenbeek, Pieter van Breugel, Peter van Beurden, Karin Koppen, Antoon Raaijmakers, Gerard Welten en Matty Meij. Onderstaande foto's zijn genomen door Peter Otte en Annemarie van Diepenbeek.

De ontvangst was hartelijk en we kregen eerst een rondleiding over het terrein waarbij het buitenterrarium en de vijver bezichtigd konden worden. Het terrein was prachtig om te zien, en menig natuurliefhebber zou graag zo'n tuin bezitten.



Grote Poel waarin de larven van de knoflookpad in 2012 zijn uitgezet

In het buitenterrarium konden we het eerste legsel van de knoflookpad bewonderen, en meteen valt het typerende van het eisnoer van de knoflookpad op; vergeleken met die van de rugstreeppad en de gewone pad is de eisnoer ongeordend vingerdik met vele honderden tot een paar duizend eitjes.

Ignas was duidelijk trots op dit eerste legsel in zijn buitenterrarium. Dit legsel zal voor een deel worden opgekweekt door Ignas zelf en voor een deel door Natuurbalans.

Natuurlijk hoopt Ignas op meerdere legfels, maar of dat gaat lukken is van veel factoren afhankelijk, zoals leeftijd van de padden, voedings-situatie voor de winterslaap, temperatuur, vochtigheid en ga zo maar door.

Na deze eerste kennismaking kregen we koffie/-thee en gebak om te vieren dat de knoflookpad-den eieren hadden afgezet. Bij het nuttigen van deze versnaperingen werden we op de hoogte



Op de achtergrond het buitenterrarium



Relatief nog klein eisnoer, maar duidelijk herkenbaar als een eisnoer van de knoflookpad

gebracht van de geschiedenis, vorderingen en problemen bij de opkweek van de knoflookpad-larven middels een powerpointpresentatie.

De achterpoten groeien geleidelijk uit. De voorpoten ontwikkelen zich onder de huid en komen dan meteen compleet tevoorschijn. In deze fase is de buikwand ook een stuk steviger dan een larve die nog geen voorpoten heeft. Dit is ook het stadium waarin de padden worden uitgezet. De staart wordt steeds kleiner en dient als voedsel in de tijd dat de mond zich nog moet ontwikkelen en de knoflookpad dus niet kan eten.



Toen het begon te schemeren zijn we met zaklampen naar buiten gegaan en konden we de knoflookpadden bewonderen die vooral door de gestage regen tevoorschijn waren gekomen. Kenmerkend bij de knoflookpad is de verticale pupil en de min of meer pijlvormige tekening op de rug. Elke knoflookpad heeft een unieke tekening, waardoor de individuen uit elkaar te houden zijn. Knoflookpadden leiden een verborgen bestaan, ze graven zich achterwaarts in het zand en komen 's nachts vooral bij regen tevoorschijn.

dat er te weinig moerasvergeetmenietjes waren en een deel van de eieren afgezet werden op de bodem of andere bladeren en dus waarschijnlijk niet tot ontwikkeling zullen komen.

Aan het eind van deze gelukkig regenachtige avond - want daardoor was er zoveel te zien - is afgesproken dat we halverwege juni nog eens terugkomen om de opkweek van de larven te komen bekijken.

Matty Meij



De rode vlekken zijn in meer of mindere mate bij elke knoflookpad aanwezig



Moerasvergeetmenietje het afzetsubstraat voor de kamsalamander



Drie duidelijk verschillend getekende knoflookpadden



Moerasvergeetmenietje met dichtgevouwen bladeren

Knoflookpadden kwaken onder water en het geluid is vrij zacht, omdat ze in het buitenterrarium niet zo diep onder water zitten, was het (zelfs zonder technische hulpmiddelen) mogelijk om ze te horen kwaken.

We zijn daarna met z'n allen naar de poel gegaan en hebben daar met de zaklamp de eiafzetting van de kamsalamander kunnen bewonderen. Het waren er geen tientallen, maar honderden die verspreid over de poel met de eiafzetting bezig waren. Het waren er zelfs zoveel



Vrouwtje van de kamsalamander

Ledenvergadering 2014

Ruim 30 leden waren aanwezig op de ledenvergadering. De verschillende agendapunten passeerden vlot de revue: de financiën zijn rooskleurig onder meer door de meevaller veroorzaakt door opheffing van District Brabant. Inrichtingskosten van het nieuwe lokaal en een jubileumjaar zorgden ervoor dat er in 2013 meer uitgegeven is dan begroot.

De begroting 2014 wijkt weinig af van die van het afgelopen jaar. Post materiaal is vooral bedoeld voor aanschaf materiaal voor de wilgenknotploeg (Veghels Landschap). Vanuit de leden wordt gevraagd of, gezien de ruime middelen, er dan niet meer huur betaald kan worden voor het lokaal zodat het lokaal niet door anderen gebruikt wordt. Een ander voorstel is om de koffie altijd gratis aan te bieden. Voorstellen worden in het bestuur besproken. Afsgesproken wordt om de contributie niet te wijzigen.

Vooruitblik 2014

Er zijn plannen om samen met ZLTO en bijenvereniging Ambrosius de braakliggende stukken van het industrieterrein in te richten voor natuur maar er zijn nog wat hobbels die door de gemeente genomen moeten worden. Hierop anticiperend, gaat de amfibieënwerkgroep de sloten inventariseren en ook wordt er gekeken naar de broedvogels door de IVN-vogelaars.

De plantenwerkgroep gaat het centrum van Veghel onderzoeken; achterliggend doel is om waardering te kweken voor de muurplantjes bij de Protestantse Kerk en bij de haven van Veghel. De gemeente heeft gevraagd of IVN een rol kan spelen bij het vullen van de Nationale Databank Flora en Fauna; de amfibieënwerkgroep is hier op ingegaan.

IVN gaat met de bibliotheek samenwerken, hoe precies moet nog vorm krijgen. Peter van Beurden is hier actief in en het thema dit jaar is, hoe kan het ook anders, bomen.

Om meer naamsbekendheid te krijgen wordt er een flyer gemaakt die met het jaarprogramma meegegeven kan worden en wordt geprobeerd om via de vrijdagochtendwandeling groep mensen enthousiast te maken voor het IVN.

Het landelijk IVN is gestart met het project Biowalking waarbij mensen met chronische gezondheidsklachten worden gestimuleerd om met IVN-gidsen en iemand met een medische achtergrond de natuur in te gaan. Enkele gidsen van IVN Veghel gaan hieraan meedoen.

De jaarprogramma commissie vraagt naar ideeën voor 2015, er komen enkele voorstellen.



Er zijn twee jubilarissen die een zilveren IVN-speldje hebben ontvangen: Jan Kivits en Rob Knechten. Mark van Heijst heeft twee periodes in het bestuur gezeten en is niet herkiesbaar. Er zijn geen nieuwe kandidaten. Persberichten worden voortaan door Marianne van Zeeventer verstuurd.

In de rondvraag kwam de vergoeding van de benzinekosten ter sprake; deze is al jaren 20 cent, moet dit niet omhoog? Discussie is of alle kosten meegenomen moeten worden of dat alleen de benzine vergoed moet worden; vooral op lange afstanden wordt er 'winst' gemaakt. De KNNV rekent ook met 20 cent. Afsgesproken wordt om 20 cent te handhaven en dat de vrijdagochtendwandeling groep in beraad gaat of zij een eigen tarief instellen.

Na afloop van de vergadering werden de leden getrakteerd op het fotoverslag van IVN-activiteiten in 2013.







Royal Doulton with hand-painted periwinkles

De warme winter heeft een heleboel planten uit zuidelijke streken veel beter laten overleven dan in andere jaren. Dat geldt niet alleen voor exoten maar ook voor inheemse soorten waarvan Nederland de grens van het areaal vormt, zoals de Kleine Maagdenpalm. Die toonde dit voorjaar al heel vroeg een tapijt van blauwe bloemen zoals ik maar zelden zag. Maagdenpalm is niet alleen een heel leuk plantje met wintergroene blaadjes en mooie bloemen, maar ook een plant waar je als natuurgids veel over kunt vertellen.

Alleen al de naam is een mooi onderwerp om je publiek iets te leren. Laat ik beginnen met de Engelse naam, Periwinkle. Die kennen de meeste mensen uit de tv-serie *Schone Schijn*, waarin Hyacinth opscheept over haar servies van Royal Doulton 'with handpainted periwinkles'. Op Google kun je zien dat er echt kopjes van dat merk bestaan, versierd met (handbeschilderde?) blauwe Maagdenpalm-achtige bloempjes. Maar een volijverige ondertitelaar heeft dat 'periwinkles' wel eens vertaald met 'alikuiken'. Letterlijk deed hij niets verkeerd, want in het Engelse woordenboek vind je inderdaad twee vertalingen voor periwinkle, maagdenpalm en alikuik.

Waarom twee zo totaal verschillende levende wezens precies dezelfde naam zouden hebben is niet zo duidelijk, 'winkle' zou wel eens iets met de Latijnse naam *Vinca* te maken kunnen hebben, terwijl 'peri' mogelijk afgeleid is van *sempervirens* = immergroen, maar dat heeft weinig met zeeslakken van doen. Daarvoor zou verband kunnen bestaan met een Latijns woord 'pina' dat mossel betekent, in combinatie met een woord 'wincel' dat 'spiraal' betekent. Volksetymologie heeft dan vervolgens beide namen verhaspeld tot een enkel leuk klinkende naam.

Dat Zeeuwse 'kruik' of 'kruuk, kreukel' voor die slak is overigens nauw verwant met de naam 'karakol' die wijngaardslakken in Limburg hebben. Dat houdt geen verband met het Turkse woord 'karakol' voor politiebureau (dat 'zwarte arm' betekent), maar met Spaans 'caracol' voor een eetbare slak. Die Spaanse naam heeft weer 'carunculus' in het Latijn als oorsprong waar het 'stukje vlees' betekent. Dat lijkt begrijpelijk.

Maar laten we teruggaan naar de plantaardige periwinkles. *Vinca minor* heet hij in het Latijn, 'vinculus' is een band, strik of boei, de naam zou dus iets met de om elkaar heen kronkelende stengels te maken kunnen hebben. 'Klein' is de vertaling van 'minor', er bestaat inderdaad ook een Grote Maagdenpalm, *Vinca major*. Die heeft inderdaad grotere bloemen en bladen dan de meest bekende Kleine Maagdenpalm, maar hij is iets minder mooi van kleur. Hij komt veel voor als tuinplant en verwildert ook wel eens, maar niet zo makkelijk als de Kleine. In zuidelijke landen zoals Portugal is die Grote Maagdenpalm een doodgewoon onkruid dat bijvoorbeeld tussen Palmriet de ondergrond bedekt met paars-blauw en groen.

Het woord 'palm' in de naam slaat op het ook in de winter groen blijven, net als bij de *Buxus* die 'Palmboompje' heet. 'Maagd' brengt men meestal in verband met de Heilige Maria, vanwege de blauwe kleur. Men gaf overleden ongehuwde dames wel eens een krans Maagdenpalm mee in het graf. Feestelijker was het opsieren van jonge meisjes met een krans van blauwe bloemen in het haar. Maar even goed werd extract van Maagdenpalm ook wel eens als liefdesdrank en lustopwekkend middel gebruikt, hetgeen niet zo goed bij het begrip maagdelijkheid past. Daarmee kon je maar beter voorzichtig zijn want *Vinca* hoort tot een familie van gifplanten. *Vinblasine* en *vincristine* zijn stoffen uit de Maagdenpalm waarmee tegenwoordig kanker bestreden kan worden. Maar daar moet de oncoloog toch heel goed mee oppassen. Die stoffen worden vaak uit de Roze Maagdenpalm (*Catharanthus roseus*) van Madagascari gehaald, of ook wel synthetisch bereid.

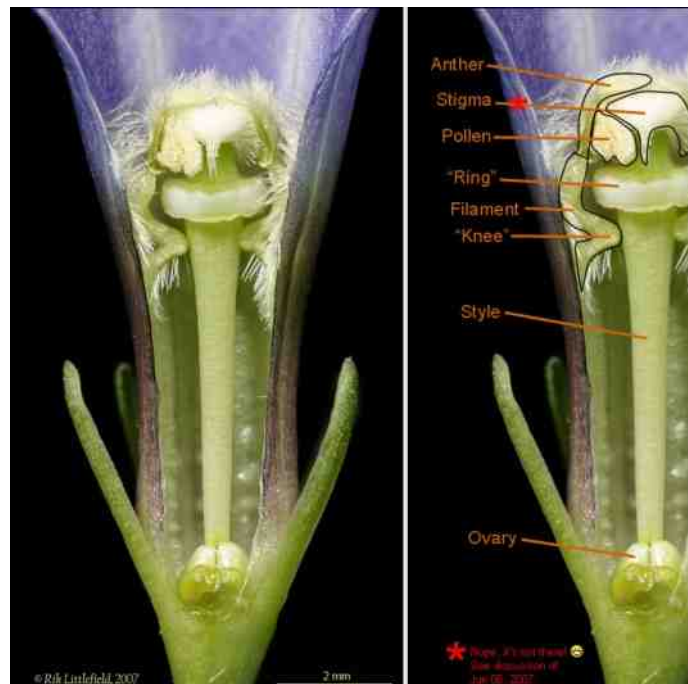
Ik heb een vermoeden dat de ouderwetse kruidenvrouwtjes ook wel eens Maagdenpalm gekweekt hebben voor andere doelen dan genezing of liefde. Die wisten vaak middeltjes om vrouwen die ongewenst zwanger waren te helpen. Maar al te vaak liep dat mis en dat kon heel lelijke gevolgen hebben. Vandaar dat de officiële geneeskunde en de kerk weinig sympathie voor dergelijke heksen hadden. Ik baseer dat

vermoeden op een website getiteld 'AnneTannes Tuin'. Die handelt over de kwalijke eigenschappen die plantaardige huismiddeltjes bij onoordeelkundig gebruik kunnen hebben. Daarbij kan, ook al zijn het puur natuurlijke producten, net zoveel mis gaan als bij chemisch in elkaar geknutselde pillen. Niet voor niets heeft de website de naam van een bekende boze heks. Ik lees daar bij de middelen die zwangere vrouwen maar beter kunnen vermijden, omdat ze menstruatiebevorderend, baarmoederstimulerend, contractiestimulerend of zelfs abortief kunnen werken onder meer Hartgespan, Lavas, Lijnzaad, Maretak, Echte en Wilde Marjolein, Polei, Moederkruid, Waterkers, enzovoort, maar ook Maagdenpalm. Dat geeft een heel dubbelzinnige betekenis aan dat begrip 'maagd'. Het is daarbij goed om te weten dat het Griekse woord 'parthenon' dat men meestal als 'maagd' mag vertalen ook de wat ruimere betekenis van 'ongetrouwde vrouw' kan hebben, want 'parthenios' heeft de betekenis van 'kind van een ongetrouwde moeder'. In de tijd van Homerus hoefde een maagd dus niet per se geheelonthoudster te zijn.

Vinca-kruid kan dus inderdaad vroeger gediend hebben om de schone schijn van maagdelijkheid hoog te houden.

Maar laten we nog maar even teruggaan naar de Maagdenpalm als onderdeel van onze natuur. Tegenwoordig kun je de plant overal in bossen en parken verwilderd aantreffen, hij doet het meestal vrij goed ook op schrale ondergrond. Omdat hij in de winter groen blijft, kan hij hier goed overleven, maar eigenlijk hoort ons land toch tot de grens van zijn Europese verspreiding. Alleen in Zuid Limburg en op de Sint Jansberg en Twente zou hij echt in het wild gegroeid hebben, alle overige planten zijn ontsnapte tuinplanten. Waarschijnlijk is dat al in de middeleeuwen begonnen, als medicinale plant bij de kloosters en bij de heksen en kruidenvrouwtjes.

Over de voortplanting van de plant weet ik weinig, ik kan mij niet herinneren ooit een rijpe



zaaddoos van Maagdenpalm gezien te hebben. Ook bij nazoeken op foto's op Waarneming.nl kon ik maar één fotograaf vinden die niet de bloemen en bladeren maar een zaaddoos en zaden gefotografeerd had. Het is dus wel degelijk mogelijk dat insecten de bloemen bevruchten en dat er zaad rijpt. Een prachtige foto van Rik Littlefield, recht in de trechter van een Vincabloem, toont hoe haarkransen rondom de stamper insecten hinderen die lager in de bloembuis willen komen. Een andere foto geeft een dwarsdoorsnede van zo'n bloem, waarop je kunt zien hoe ingewikkeld alles daar eruitziet. Kennelijk is de plant aangewezen op een heel speciaal insect om het goede stuifmeel van een andere plant op de stamper te krijgen, maar het is de vraag of dat insect wel in ons land voorkomt. Ook in de USA waar Grote en Kleine Maagdenpalm verwilderd voorkomen wordt zelden vrucht-



zetting gezien. Maar blijkbaar is dat helemaal niet van belang om te overleven, gezien het succes hier en elders in de wereld. Voortplanten van stekken, zonder uitwisseling van genen is daarvoor effectief genoeg. Geslachtelijke voortplanting wordt pas belangrijk als een soort door verandering van het leefmilieu onvoldoende aangepast raakt. Op dit moment is daar bij de Maagdenpalm geen sprake van.

Frank Lippe



VRUCHT



ZAAD

KLEINE MAAGDENPALM



't Geregt opgeschoond

Op zaterdag 29 maart heeft een groep IVN-gidsen 't Geregt bij Keldonk opgeschoond.

Voor hun eindproject van de gidsenopleiding hebben de gidsen een spannende speurtocht gemaakt in de historische en griezelige omgeving van 't Geregt. De omgeving van het bosje bij de grafheuvel was echter zo vervuild, dat de gidsen besloten een Opschoondag te houden. Gewapend met kruiwagens, plastic zakken, handschoenen en scheppen gingen ze aan de slag. Er is hard gewerkt door de enthousiaste meiden. Het bosje ziet er weer mooi uit. De medewerker van de gemeente Veghel, die het afval kwam ophalen, nam vierhonderd kilo afval mee. Moe, maar voldaan konden de gidsen de Zwerfafvaldag tevreden afsluiten.

Ze hopen dat het bos nu ook schoon **"blijft"**. Hierbij een dringende oproep aan wandelaars, fietsers en andere gebruikers van het bos: **"neem je afval gewoon mee naar huis."**

De speurtocht wordt binnenkort geopend. Bericht volgt.

Boomfeestdag

Woensdag 12 maart was het een heerlijke, zonnige lente-ochtend, prachtig weer voor de Boomfeestdag.

Ruim honderd leerlingen uit groep 5 van de SBO (speciale school voor basisonderwijs) De Wissel en de Basisscholen Bernadette en 't Ven maakten een miniwandeling, bekeken takken en knoppen, tekenden met wasco boomschors en bladnerven en luisterden met stethoscopen of ze de sapstromen al konden horen.

Dankzij het enthousiasme van twaalf schoolgidsen hebben al deze kinderen een leuke, leerzame ochtend gehad.

Marieke en Annette





Kruisdijkschans

In 2010 kwam mijn zwager, die werkzaam is bij het Zeeuws Landschap, met het verhaal dat zij mogelijk op de Kruisdijkschans tussen Sluis en Aardenburg konden gaan wonen. In dat jaar had het Zeeuws Landschap het erg vervallen fort uit 1640, dat later als boerderij in gebruik is geweest, aangekocht. Het is het kleinste gebied in ons land dat onder monumentenzorg valt en is 2,6 ha groot. Dat het oude fort (schans), gebouwd door prins Maurits, bewaard is gebleven, is te danken aan de toenmalige eigenaar die de opdracht van de Raad van State in de wind sloeg om het af te breken. De vijand kon, nu het niet meer bewaakt werd, er alsnog bezit van nemen. Zie voor meer informatie hierover: www.hetzeeuwslandschap.nl/terreinen

De schans is nu op een haar na helemaal gerestaureerd, enkel van de ijskelder moet het gewelf nog in ere hersteld worden. Wat eens in het verleden een gracht was, is nu een sloot en is grotendeels ontdaan van de wilgen. Omdat het voorjaar de mooiste tijd is, gingen wij mijn zus en zwager met een bezoek vereren. Bovendien moesten de boomkikker - veelvuldig aanwezig in Zeeuws-Vlaanderen - en de kamsalamander er nodig ook aanschouwd worden.

De boomkikker liet 's avonds luidruchtig van zich

horen. Maar 's middags was het erg lastig zoeken naar de boomkikker, het was als een speld in een hooiberg. Het Retranchement uit dezelfde periode (1622) bij hen in de buurt bracht uitkomst. Aan scheppen naar amfibieën heeft mijn zwager Fred een hekel, dus, de kamsalamander liet het afweten. Niet wetende dat we twee dagen later op bezoek mochten gaan in Nuland waar het die avond krioelde van deze salamanders.

Het kleine gebiedje leent zich wel voor vele vogelsoorten. Ik trof er o.a. de kerkuil en steenuil aan en een paartje buizerd nestelt er op een 200 meter. De grote bonte specht ratelde onder een bakje koffie op een vogelhuisje waarin pimpelmezen aan het broeden waren. En een koppeltje patrijzen liet me schrikken tijdens het uitlaten van ons hondje.

Dat we zondag met een snelle boot de hoge plaat in de Westerschelde, op veilige afstand, mochten aanschouwen, was de kers op de taart. Hier zijn afgelopen jaar 92 zeehonden geteld en de grote stern heeft hier de grootste kolonie van West-Europa. Een deel van de er broedende zwartkopmeeuwen en rosse grutto's, was ook al gearriveerd. Wij zochten zondagmiddag de drukte op, mijn jongste zus met haar kasteelheer in alle rust achterlatend.

Peter Otte



Programma mei t/m sept.

! Let op: kijk altijd even op de website (www.ivn-veghel.nl) of er wijzigingen zijn.

Excursies: tenzij anders vermeld, verzamelen op het Stadhuisplein Veghel

Lezingen: Verenigingslokaal Bunders-school, de Buitendonk 3 5467 DE Veghel

Locatie Natuurtuin: Patrijdsdonk 53a

Mei

Zondag 4, excursie Leden
Fietstocht naar de Blekert in Schijndel
10.00 - 14.00
Lidou van Beurden 36 57 12

Zaterdag 10, excursie Leden/Publiek
Dagwandeling Rob
9.00 - 17.00
Rob Knechten 34 01 12

Zaterdag 17, Leden/Publiek
Stekjesmarkt op de Natuurtuin
13.00 - 16.00
Pam Kalis 34 39 82

Zondag 18, excursie Leden/Publiek
Vroege vogelwandeling Ham Havelt
7.00 - 9.00
Wolter Brongers 06 533 222 34

Zondag 25, kinderactiviteit * Leden/Publiek
Brandnetel eten, durf jij dat wel?
10.00 - 12.00
Pam Kalis 34 39 82

Juni

Zaterdag 14, fietsexcursie Leden/Publiek
Zwaluwen
19.00 - 21.30
Karin Koppen 21 02 16

Zondag 29, doorstapwandeling Leden/Publiek
Rondje Veghel
9.00 - 15.00
Fer Kalis 34 13 48

Juli

Zondag 6, excursie Leden
Bezoek aan Bakker van de Ven
9.30 - 15.00 (aankomen vóór 5 juli, 20.00
bij Peter of secretariaat@ivn-veghel.nl)
Peter Otte 06 286 112 46

Donderdag 17, Leden/Publiek
Kruidenmiddag in de Natuurtuin
14.30 - 16.00
Pam Kalis 34 39 82

Augustus

Zondag 24, excursie Leden/Publiek
Zaden en vruchten (start Middengaal, par-
keerplaats Keizersthermen)
10.00 - 12.00
Peter van Beurden 36 57 12

Zaterdag 30, excursie Leden/Publiek
Nacht van de Vleermuis
20.00 - 22.00
Gerard van Leiden 06 220 826 34

September

Zondag 7, workshop Leden/Publiek
Macrofotografie in de Insectentuin,
o.l.v. Edwin Brosens
9.00 - 12.00 (bij slecht weer wordt verzet naar
14 september).
Aanmelden secretariaat@ivn-veghel.nl,
vóór 1 sept.
Leden IVN Veghel €25, overigen €35
Karin Koppen 21 02 16

Zaterdag 13, excursie Leden/Publiek
Dagwandeling Rob
(zie ook *SPROKKELS zomer*)
9.00 - 17.00
Rob Knechten 34 01 12

Donderdag 18, lezing Leden/Publiek
Beheer Openbaar Groen
20.00 - 22.00
Karin Koppen 21 02 16

Zondag 21, excursie Leden/Publiek
Groenbeheer in de praktijk
10.00 - 12.30
Wolter Brongers 06 533 222 34

Zondag 28, Leden/Publiek
Oogstfeest in de Natuurtuin
13.00 - 16.00
Pam Kalis 34 39 82

Vrijdagochtendwandeling

elke vrijdag 9.30-12.30
Vondelstraat
Pieter van den Berk 36 60 84



Amfibieënwerkgroep

maart t/m juni

19.00-21.00

Rieky Bekkers

21 26 55

Plantenwerkgroep

april t/m september

19.00 – t/m zonsondergang

Karin Koppen

21 02 16

Wijzigingen / aanvullingen Jaarprogramma

Excursie zaterdag 24 mei naar het Hohndal gaat NIET door.

Fietstocht Zwaluwen vrijdagavond 13 juni is i.v.m. de voetbalwedstrijd (!) verzet naar zaterdagavond 14 juni. Vanaf het Stadhuisplein fietsen we naar Keldonk; onderweg komen we de Gierzwaluw tegen, in Keldonk staat een heuse Huiszwaluwen-til en we zoeken ook nog de Boerenzwaluw op. Regio-activiteit 22 juni is afgelast.

Karin



Lidou's Geerbosdagboek

Zaterdag 8 maart 2014

9.25 uur, even noteren: de zon komt net boven de populieren uit. Prachtig weer én 17 gr. ongehooflijk! Toch durf ik thuis nog niet mijn kwetsbare planten buiten te zetten. Is de winter voorbij ... of moet hij nog komen? Op mijn bankje, nog even alleen, geniet ik van de rust die hier heerst.

De vogels, met droog gras of takjes in de bek, zijn al zo druk bezig nestjes te bouwen. De dominante zanglijster, al 2 weken in het Geerbos, is even stil, je hoort eksters, kauwen, mezen en het roodborstje, mijn vriendje. Hij wacht op het poortje totdat ik weer aan het werk ga, hij durft steeds meer dichterbij te komen. Hij is zo vlug terug dat ik vermoed dat het er 2 zijn. Toen Peter vorige week het geluid van een roodborstje liet horen via zijn smartphone om hem uit te dagen, was hij even stil en kort daarop reageerde hij, zelfs na 3 keren gaf hij antwoord; een trucje dat wel eens gebruikt wordt in de natuur om te weten of bepaalde vogels aanwezig zijn, b.v. een bosuil.

De grote bonte specht roffelt af en toe, 2 koolmezen laten hun vleugels trillen en zover ik weet, is dit een paringsgedrag, de fazant probeert traag aan mijn aandacht te ontsnappen, 2 mensen wandelen voorbij, ze zwaaien.

Hé! Er klimt een vogel tegen de flat omhoog ... Dat zal toch niet waar zijn, ... een boomkruiper!?! Jawel! zelfs 2 zijn bezig een flat te onderzoeken op verborgen insecten.

Hij heeft een snavel als een gebogen pincet, die kan hij diep in de gangen van de bijen steken. Annemieke, die ons vanmorgen komt meehelpen, bevestigt mijn vermoeden, bruin van boven en wit van onderen. Vroeger had ik er eentje in mijn tuin, hij klom tegen een boom omhoog, het eerste wat ik toen dacht, was, dat er een muis naar boven kroop.

Dinsdag 11 maart 2014

De lente is in de lucht, de konijnen zijn superactief, overal (buiten het perk) zie je kleine gegraven holtes in het gras of tegen oplopend terrein. Een sperwer vliegt hoog over de toppen van de populieren, hij roept, een houtduif zweeft tussen bomen, in de verte pendelt een ekster met takjes in de bek tussen grond en nest, de bonte specht roffelt tegen een boom, het geluid klinkt steeds dichterbij, een hommelt zoemt langs de muur, een vlinder fladdert in alle richtingen en even later vliegen boven mijn hoofd 2 kwakende



eenden en ineens valt mijn oog op de stam van de lijsterbes waarop de 2 boomkruipers pikkend naar boven kruipen.

Later zie ik ze vliegen van de bijenflats naar een nestkastje die ik een paar jaar geleden tussen takken van de wilg heb geplaatst. Het longkruid staat in bloei, nog even en we hebben weer een bloemenzee.

Ik was een beetje ongerust over de plantjes die ik vorige week gezet had. De aarde was wel vochtig, dus hadden ze geen extra water nodig, dacht ik toen, maar was dat wel zo? Gelukkig ze staan er nu fris bij.

Matty had een verrassing in petto, hij had het platje voor de banken voor de helft klaar, het ziet er keurig uit. De straatstenen staan iets los van elkaar zodat er geel zand tussen kan vallen. Er zijn zandbijen en zandwespen die daar graag nestelen. In de verte roept een kauw, een andere geeft antwoord, het startsein voor de hele kolonie om mee te doen. Het concert duurt wel minstens een kwartier, echt mooi is het niet, maar elke vogel zingt zoals hij gebekt is.

Zaterdag 15 maart 2014

Uitgerekend vandaag, na zovele mooie dagen met prachtige blauwe luchten, trokken er zulke donkere wolken over ons, dat je elk moment een bui kon verwachten, maar gelukkig viel er geen



druppel. Er was veel te doen. Pieter heeft met de zeis gemaaid, hij draaide met zijn lichaam zover, dat hij met een grote en lange boog, zoveel mogelijk gras kon inkorten. Matty voerde het met de kruiwagen af naar de rillen.

De knotwilgen werden door Peter en Fer onder handen genomen, de lange takken konden meteen op de houtmijt een ander deel werd meteen weer geplant. Margriet ging de strijd aan met het gras dat stiekem door de hele dakpannenmuur was gekropen.

Corrie, Annie en Annemieke hebben op hun knieën aan het kruidenperk gewerkt. Alles moest er uit, scherven, steentjes en planten werden op hoopjes gesorteerd, ze woelden alles om. Soms trokken ze ellenlange witte wortelslierten uit de grond, tja ... van wat? en ik ontfermde me over de dakpannen, om ze later te kunnen gebruiken in een ander perk. Mia die alle borden weer een schoonmaakbeurt had gegeven, schoof de spullen op de banken weg. Met een harde borstel en zeepsop, schrobde ze met grote ijver, de houten planken, zoals dat vroeger ook ging. Het water sloeg groen en bruin uit, niet van de verf, maar van de viezigheid. Pas toen alles goed droog was, mochten onze spullen er weer op en wij kregen toestemming op de banken te `mogen` zitten! Zodoende waren we allen bezig, nuttig en gezellig!

Eind maart 2014

Sinds bijna 1 jaar woont er een haas in onze voortuin.

Tja ... denken jullie dan ... die Lidou ... het is bijna Pasen, een paashaas dus ... én 1 april is nog dichterbij ... Nee-nee, echt niet! Eerst dacht ik dat het een konijn was, stel je voor een haas hier midden in ons dorpje! (men kan nooit weten hoe een koe een haas vangt). Maar toen ik een keertje echt goed keek, zag ik dat hij inderdaad zwarte vlekken had op zijn lange oren. Kijk maar goed, had Peter gezegd, hij lóópt ook als een haas.

`Haas` doet hazenslaapjes in onze voortuin onder de struiken en toen ik toevallig - niets vermoedend - dichterbij kwam, ging hij er als een haas vandoor, zo bang als een haas was hij. Hij was zo haas-tig dat hij haasje-over deed met de struikjes.

Dit brengt mij weer in gedachte dat ik ooit, zeg maar 20 jaar geleden, een opgejaagde haas in het Geerbos heb gezien. Hij was bijna het haasje van 2 jagers. Dat beestje vond bescherming in ons Geerbosje.

Toen het duo - ja-ja met geweren! - mij vroegen

of ik hem gezien had, dacht ik .. mijn naam is haas ze dachten toch zeker niet dat ik ook maar iets zou verraden! Résumeetje uit het boek van Annemarie van Diepenbeek, Peter Twisk en Jan Piet Bekker, Veldgids Europese zoogdieren: Haas – *Lepus europaeus*, leeft in West-Europa vooral in weiden en akkers, bij voorkeur kleinschalige landbouwgebieden met afwisselende gewassen. Heeft vooral ´s winters ook rustplaatsen in bosranden, windkeringen, ruigtezomen en heggen.

Leeft buiten de paartijd meestal solitair. Kan snelheden van 65 km/uur bereiken en sprongen tot 3,5 meter lengte maken.

Voedsel: ´s winters vooral gras en ´s zomers kruiden, waarbij wilde kruiden de voorkeur hebben boven cultuurgewassen, verder opkomen de granen en land- en tuinbouwgewassen, zoals wortels en bieten. Als sneeuw ander voedsel onbereikbaar maakt, ook schors van jonge bomen. Per jaar 3 worpen, meestal 2-3 jongen. Pasgeboren haasjes kunnen al na 24 uur rondlopen. $\frac{3}{4}$ van de jonge dieren sterft in het eerste levensjaar. Enz. enz.

Die paar haasjes die we nog hadden en misschien nu nog hebben ... moeten die ook doodgeschoten worden?

Zaterdag 29 maart 2014

Wat een fantastische dag! 20 graden was er voorspeld en het klopte, ´s morgens volop zon. Om kwart over 10 was het al warm! En dat nog in maart ... De vogels zijn niet meer tegen te houden ook al zou het vriezen.

En het is genieten van de stille ontploffing van de planten.

Jan was de akker aan het omspitten, hij is al over de helft, maar zo in z´n eentje was er niet veel aan, vond hij.

Af en toe riep hij ons iets toe ... hoor je de specht? Ja het is de lach van de groene en het geroffel is van de grote bonte. Die geluiden heb ik me goed ingeprent na de lezing over spechten van Gerard Compier. En Peter en ik hebben thuis nog eens geoefend met vogelgeluiden van zijn smartphone. Even nam Jan een pauze ... hé! Annie doen wij ook maar! Warm hè vandaag... en plots riep hij ...`kijk daar ... het nestkastje, een boomklever is bezig´. Nee-maar we keken onze ogen uit en ze waren ook nog met tweeën.

Jan kon het niet laten om dichterbij te gaan kijken ...`hij is bezig het gat kleiner te maken!´.

Zelfs ondersteboven deed hij dat.

Waar haalt hij de klei vandaan, vroegen wij ons af.

Ietsje later kleefde de boomklever tegen een geknotte knotwilg op zoek naar insecten, wat een prachtige vogel.



Ondertussen genoten we van andere vogelgeluiden van de winterkoning, tijftjaf, roodborstje, zwartkop, koolmees, vink. Matty was ondertussen in de middag ook aangekomen en bracht een paar bloeiende pinksterbloemen mee, zo ver zijn de onze nog niet, ook het look-zonder-look vordert maar langzaam.

Een buizerd zweefde boven ons, vlinders, meer in soorten dan in aantal, zochten naar bloemen, koolwitje, citroenvlinder, dagpauwoog, kleine vos en natuurlijk de oranjepip. Verder nog de Vanessa atalanta, ... bont zandoogje, ... gehakkelde aurelia, voegde de net aangekomen Pieter aan toe toen wij de vlinders aan het opnoemen waren.

Vanmorgen heb ik plantjes gehaald bij Jeanne, ze konden nu de grond in, want het kruidenperk was plantklaar, maar ... we hadden veel te weinig water in de regenton en de pomp was nog niet aangesloten. Wat nu? Gelukkig dat Pieter er was, hij zette de onderdelen in elkaar en pompen maar, yesss! Hij deed 't! Het eerste water was roestbruin, meestal laat ik 't even wegstromen, maar dat was niet nodig vond Pieter. Ondertussen vertelden we hem dat de boomklever druk bezig was met het nestkastje die aan de lijsterbes hing. Zul je net zien, fototoestel niet bij zich. Nadat hij het thuis had gehaald, wachtte hij geduldig tot de boomklever de ingang verder ging metselen om plaatjes te schieten voor o.a. mijn Geerbosverhaaltje.

Matty en Pieter losten elkaar af zonder elkaar gezien te hebben. Met Matty had ik afgesproken dat ik het ijzerwerk van de banken van tevoren zou oliën met kruipolie. Zo gezegd, zo gedaan en toch kregen we de bouten niet los van de moeren. Maar hij gaf 't niet zo maar op, hier moest zwaarder materiaal aan te pas komen. Na een opknopbeurt zullen we mooie gerestaureerde banken hebben waar je U tegen zegt.

Dinsdag 8 april 2014

Als de bliksem ben ik gaan schuilen in ons busje. Het begon ineens zo keihard te waaien dat de toppen van de populieren, die al jonge bruine blaadjes dragen, flink bogen.

Ze deden me denken aan dividivibomen in Curaçao, (dat weet ik alleen van vroeger uit schoolboeken) die groeien ook scheef door de voortdurend waaiende wind uit dezelfde richting. Die populieren zouden kunnen knakken of omvallen. Het werd steeds erger.

En het regende, dan maar later mijn poncho aan om verder te werken (het zal toch niet blijven

regenen?) We hebben ook zo'n rare lente, 1 dag is het meer dan 20 gr. en de volgende dag wordt het niet warmer dan 10 gr.

Ik heb plantjes voor het kruidenperk van thuis meegebracht, bieslook, preien - voor het preienbijtje - oregano, tijm. Er stonden oude sprieterige lavendelplanten. Ooit van een vriendin gekregen. Haar vader had een mooie oplossing: plant eruit, gat graven, plant diep erin tot aan de blaadjes en gat weer vullen, het ziet er meteen als nieuwe plantjes uit. Matty heeft het platje bij de banken bijna af. Zijn voorraad stenen begint op te raken. Hij zoekt bij de perken of er misschien iets van zijn gading bij ligt. Daar maakt hij weer stapeltjes van. In het weekeinde heeft hij met Fer de banken omhoog getild, ze zaten te laag. Het nestkastje van de boomklever is verlaten, het gaatje is weer helemaal opengewerkt, misschien is een specht bezig geweest.

Woensdag 9 april 2014

Ik ben weer in het Geerbos. Wat een verschil met gisteren! Het waait nog maar een klein beetje, de hemel is mooi blauw en kleine wolkjes zweven boven het Geerbos.

Annie is er ook, haar fiets heeft ze tegen een paaltje gezet. 'Hoi, Annie, kom je ook werken?' 'Nee, ik kom alleen maar kijken', zegt ze en ondertussen plukt ze wat grasjes uit de dakpannenmuur. Het is een soort gewoonte van ons tweeën, zou je ook een verslaving kunnen noemen. Maar na een uurtje, wil ze toch naar huis. 'Nu ga ik echt!' zegt ze doorplukkend ... Ik ga verder met omwoelen, planten en water geven hier en daar wat puin toevoegen vooral voor de kruiden, die houden van rotsachtige bodem: o. a. tijm, rozemarijn, bieslook, oregano.

Een paar bezoekers lopen even rond, lezen de borden, kijken naar ons en vertrekken weer. Niet iedereen heeft behoefte aan uitleg. Bovendien hebben we ook informatieborden.

Zaterdag 12 april 2014

Het is druk geweest vandaag, maar wel gezellig! 'Paasbest', heet het evenement, het IVN heeft het Geerbos schoongemaakt. 5 volle zakken afval en 1 volle kruiwagen. De gemeentewagen kwam alles ophalen, maar eerst moesten er foto's genomen worden, allen met trotse gezichten bij zoveel afval. In 2 ploegen hebben we koffie gedronken, eerst de Geerbosshouders en later de schoonmaakploeg. Ria kwam eigenlijk voor de Paasbestactie, maar bleef hier om ons te helpen. Grasjes plukken gebeurt bij haar door een leesbril op te zetten en op de knieën te zitten, zo zag ze precies wat eruit moest en wat niet.

Samen met Corrie en Annie schoot het lekker op. Matty kon het niet laten om nog een paar rijtjes stenen te leggen voordat hij naar huis ging.

's Middags ging ik pas goed aan de gang, de nieuwe planten wachtten geduldig op hun bestemming. Het planten vind ik heerlijk werk, het geeft zoveel voldoening en zeker als je ziet dat ze goed gedijen.

Aan mijn lijst 2014 van vogels kan ik de gaai toevoegen, met wippende staart op een tak zittend, bekeek hij (of zij?) me – denk ik – totdat ik zou ophoepelen.

Zondag 13 april 2014

Weer een drukke ochtend, behalve bezoekers kwamen ook de cursisten van de voorjaarscursus even een kijkje nemen in de insectentuin.

Wat is het hier mooi! riep iemand. Dat zijn momenten waar ik me trots voel: zie je wel, al het werk hier is niet voor niets. Mijn dankbaarheid uit zich door koffie en thee (+ peperkoek) te schenken. Als dank kreeg ik daarvoor een lekkere grote reep chocolade, die na hun bezoek snel soldaat werd gemaakt door Annie, Peter en ik.

Vergeet niet te komen genieten want het wordt met de dag mooier.

Tot ziens in het Geerbos en groetjes van Lidou.



Spreeuwen

Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Vogelbescherming Nederland hebben 2014 uitgeroepen als het Jaar van de Spreeuw. Zij willen meer te weten komen over het broedsucces en de verspreiding van de spreeuw. Want hoewel de spreeuw een algemene soort is, nemen deze vogels in Nederland en omliggende landen af. Al vanaf eind jaren zeventig gaat de spreeuwensstand achteruit. Er is weinig bekend over de oorzaken die aan de achteruitgang ten grondslag liggen.

De spreeuw behoort tot de orde van zangvogels. De vogel heeft een zwart verenkleed maar als de zon erop schijnt komt er een gloed van bronsgroen en purper tevoorschijn. In de winter zijn de spikkels op de veren beter zichtbaar dan in de zomer. De vogels eten voornamelijk insectenlarven en in de winter ook fruit zoals appels en bessen. In het najaar komen vele spreeuwen vanuit Noord- en Oost-Europa naar Nederland. Spreeuwen zijn holenbroeders en het vrouwtje brengt tussen april en juni één of twee legsels voort met zo'n vijf tot acht eieren. Na ongeveer twaalf dagen komen de eieren uit en na drie weken verlaten de vogels het nest. De jonge vogels zijn tot aan het eind van de zomer nog bruin van kleur.

Het meest opvallende aan spreeuwen is de spectaculaire luchtshow die de duizenden vogels van heinde en ver bij het vallen van de avond ten beste geven voor ze gezamenlijk naar hun slaapplaats vertrekken. Ook de voormalige Vroege Vogels-presentator Ivo de Wijs raakte gefascineerd door dit schouwspel en dit inspireerde hem voor het schrijven van zijn wekelijkse gedicht voor dit radioprogramma.

Spreeuwen

In één seconde sta ik stil
En kijk een uur

Een spreeuwenzwerm
die duikt en zwenkt
Een zwerm die zwenkt
die draait en rolt en golft
omhoog, omlaag
naar links, naar rechts

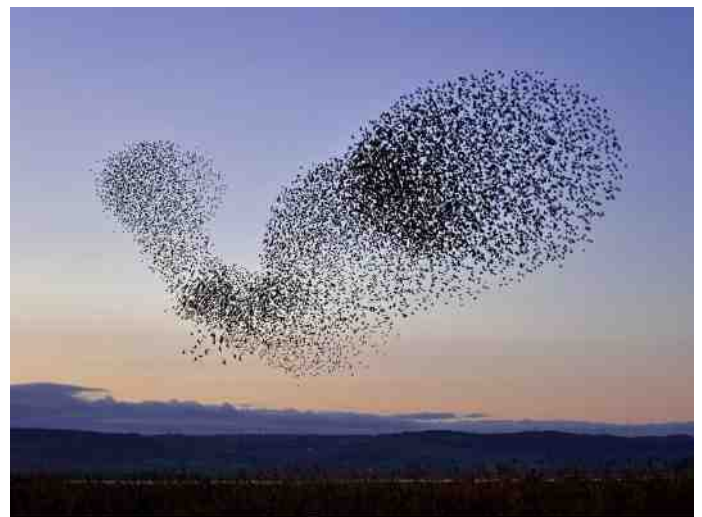
Een spreeuwenzwerm
die koprolt op de huif van het Centraal Station
Als kleine snippers in de wind
confetti in de zon
En kijk een regen spreeuwen

op duizend vleugels in de lucht
Als bloesems van een boom geblazen
Als donzen vlokken uitgelaten
Als stippen van een schilderij op drift
en op en op en neer
en nog een keer
en nog een keer
Waaiend, wuivend
wervend, wervelend
en weer

Een spreeuwenzwerm
Het vuurwerk van een lentedag
De acrobaten van april
De toverdoos van de natuur

In één seconde sta ik stil
En kijk een uur

Suzanne



één vogel uit duizenden

Gisteren

Gisteren waren er 6 vinken in de tuin en ik moest denken aan de Ardèche.

Op de camping van Jean-Pierre zat ik heerlijk onder een brede tamme kastanjeboom.

Boven mij riep een vink zijn vrouwtje:

‘ici ici ici ... ici ici ici tututuvienici tututuvienici’

En dan heel duidelijk:

‘kom ies ieven, iek bin ier’ - net als de campingbaas ook al wat Nederlands geleerd-
Zijn vrouwtje vloog naar hem toe maar er kwam van opzij ook een vreemde vink.

Hij joeg de vreemde vink weg en het vrouwtje riep trots:

‘flink flink flink... flink flink flink’

De man vink vleidend: flink? flink? flink? en samen vlogen ze weg.

Gerrit Bruggink



Kijkje bakkerij Van de Ven

Binnen onze jaarprogramma commissie is een van de wensen om jaarlijks een bedrijf te bezoeken. Als oud-banketbakker -meer dan 31 jaar bij Bakker Van de Ven in Venhorst- maak ik dit op zondag 6 juli mogelijk. Het betreft een familiebedrijf, nu al een zestal generaties, waar ik er drie van heb mogen meemaken. Als oudgediende zal ik jullie rondleiden in de bakkerij met haar verschillende afdelingen. www.bakkervandeven.nl <http://www.bakkervandeven.nl/>

Na dit bezoek gaan we richting Oploo om er de graancirkels te bekijken. De wandeling gaat o.a. langs de verschillende graansoorten en tal van objecten. www.graancirkeloploo.nl <http://www.graancirkeloploo.nl/>

Bij wat minder weer kunnen we de meegebrachte lunch in de kantine van Bakker Van de Ven nuttigen. Anders zal het in de openlucht gezellig picknicken worden. Graag aanmelden, vóór zaterdag 5 juli 20.00 uur (lieftst eerder!) via 06 286 112 46 of via het secretariaat (secretariaat@ivn-veghel.nl). Vertrek 9.30 uur vanaf Stadhuisplein Veghel. Rond 15.00 uur zullen we weer in Veghel zijn.

Peter Otte



Natuuruitwisselingen

Hallo, mijn naam is Jeanine van der Weide en werk als groepsbegeleidster met dementerende cliënten en activiteitenbegeleidster in verzorgingshuis St. Joachim en Anna.

Al jaren verzorg ik natuuractiviteiten op deze locatie, met zelfgemaakte powerpointvoorstellingen of een BBC film zoals we ze kennen van de tv, tot ik een opmerking kreeg dat het nooit ging over de natuur rondom Veghel. Daar ik geen Veghelse ben, kon ik hier ook weinig over vertellen en schakelde IVN in. IVN-secretaris Karin zei meteen word lid, dan word je vanzelf bekend met de natuur om Veghel en nadat Mia Rooijmans en Ad van de Donk een fotoserie lieten zien over de Aa-broeken en ik merkte hoe enthousiast de bewoners waren, wist ik, zo ga ik het voortaan doen.

Ik ben een regelmatige klant van de vrijdagochtendwandelinggroep geworden en volg op dit moment mijn derde cursus, hiervan raak ik telkens weer zo enthousiast dat ik dit in kleinere delen uitdraag in de groepsopvang. Zij zijn mijn proefpersonen om te kijken wat is interessant en is het te volgen, waarna ik het gebruik in de natuuractiviteit voor het hele huis. Het is fijn om te zien hoeveel positieve reacties ik krijg en ik iedereen zie genieten, het brengt verhalen van vroeger voort, over hun oude woning en tuin en de bewoners hebben veel meer contact onderling.

Via Karin ben ik in het begin op het idee gebracht contact op te nemen met een groep van IVN Zeeland, die het project grijs en groen hadden. Ik heb contact gehad met de oprichtster en ben nu zelf zover dat ik voor Veghel en omgeving Grijs ontmoet Groen wil opzetten.

Het uiteindelijke doel is om de natuur (GROEN), kinderen (GROEN) mee te nemen naar verzorging- en verpleegtehuizen (GRIJS). Opzet: jong en oud hun verhalen en ervaringen over de natuur laten delen. Ik wil binnenkort contact leggen met scholen in de buurt van St. Joachim en Anna en kijken of zij interesse hebben in het idee.

Ik wil dit één á tweemaal per jaar doen en wil hier als het lukt in het najaar mee starten. Mijn vraag: wie heeft ideeën, wie wil mij helpen op het gebied van: hulp met de activiteiten zoals begeleiden van de jeugd en de ouderen, het verzamelen van materialen, het onderwerp onderbouwen met kennis. Mijn e-mail adres is: Jeanine.vanderWeide@brabantzorg.eu



IVN-activiteiten bij 't Bundertje

Stekjesmarkt

Zaterdag 17 mei, 13.00-16.00 uur.

Tijdens de jaarlijkse stekjesmarkt is iedereen welkom. Heb je leuke planten over uit je tuin, neem ze mee en bied ze aan – in een potje of in een plastic tas met een kaartje zodat we kunnen zien wat het is. Stekjes, zelf geoogste zaden, zaailingen voor de moestuin, kruiden. De een heeft er teveel, de ander is op zoek naar iets nieuws. Zo wisselen de bezoekers plantgoed en informatie uit en kun je iets nieuws meenemen voor je eigen tuin. Ook prima voor de biodiversiteit, vertel er mooi bij dat de vlinders of bijen graag op bezoek komen als de plant in bloei staat!

Voor de jeugd is er altijd een leuke activiteit – dit jaar gaan we een kleurrijke klimpaal maken voor de kippen, die intussen al een jaar lang genieten van de kippenkunst van de vorige stekjesmarkt. Kom jij ook? De kruidenthee staat klaar!

Brandnetel eten, durf jij dat wel?

Zondag 25 mei, 10.00-12.00 uur.

Samen met de kinderen gaan we brandnetel, zevenblad en andere planten plukken in de Natuurtuin om daar iets lekkers van te maken. Wat er precies op het menu staat, blijft nog even een geheim. Maar er wordt al druk geëxperimenteerd met wilde ingrediënten zoals paardenbloemen, weegbree en zuring en de resultaten vallen culinair niet tegen!

(Groot)ouders met kinderen worden van harte uitgenodigd mee te doen met deze culinaire uitdaging.

Open middagen op de Natuurtuin

Elke donderdag, 14.30-16.30 uur, vanaf 15 mei (ook tijdens de zomervakantie).

De wandelgroep van IVN'ers die met cliënten van De Donk wandelen, zijn al trouwe bezoekers van de open middag van de Natuurtuin. Maar

de open middag is voor iedereen die even in de tuin wil wandelen. De gastvrouwen, vrijwilligers van de Natuurtuin, schenken dan een kopje koffie of thee voor de bezoekers en er is gelegenheid voor een praatje. Met extra aandacht van de kruidenwerkgroep bloeit de kruidentuin ook helemaal op, het is de moeite waard om een keer te komen kijken.

Wandelaars en gastvrouwen / -heren gezocht

Heb je zin om met de wandelgroep mee te doen, neem dan contact op met Mia Rooijmans – de cliënten van De Donk vinden het heerlijk om een middag buiten te zijn. Onze gastvrouwen van de Natuurtuin zijn ook op zoek naar aanvulling, als je een of twee donderdagen in de maand (mei-oktober) bezoekers op de Natuurtuin wilt ontvangen, neem contact op met Pam Kalis of natuurtuin@hetnet.nl.





Educatieve wandeling in de Aa-broeken

Op zondag 13 april bezochten de deelnemers van de Voorjaarscursus 2014 de Aa-broeken.

Tijdens deze educatieve wandeling waren Peter van Beurden en Matty Meij de begeleiders.

Vooral Peter werd bestookt met vragen over hetgeen onderweg waargenomen kon worden, aan alles wat groeit en al vroeg bloeit. Toen de groep eenmaal bij een fraaie waterpartij aangekomen was, bleek dat Matty niet voor niets het immense schepnet had meegesjouwd: na enkele scheppen werd er een leuke buit binnengehaald en gretig bekeken. Daarna werd met flinke pas richting gezet naar de Insectentuin in het Geerbos, waar Lidou van Beurden het gezelschap opwachtte met een heerlijke kop warm water, waaraan naar keuze thee of oploskoffie c.q. bouillon toegevoegd kon worden. Onder het genot van de genoemde drank en een versnapering in de vorm van een heerlijke plak peperkoek, hield Peter nog een praatje over de Insectentuin.

Even na twaalfen vertrokken de meeste deelnemers weer naar huis met een hoofd vol nieuwe indrukken. Lidou, Peter en Matty: bedankt!

Theo Rombout



Groe(n)ten uit 'n moestuin

'In voor de natuur –mensen' zie je niet alleen in het Hurkse geknield aan de waterkant van een poel op zoek naar een knoflookpad. Je ziet en hoort ze ook niet alleen turend naar de blauwe hemel op zoek naar vogels. Ze struinen echt niet alleen door het Geerbos met een groep kinderen of harken de insectentuin zorgvuldig bij. De vrijdagochtendwandeling door Wijboschbroek, 't Lijnt, Maashorst of waar dan ook, geeft de deelnemers intense natuurbelevissen en gezelligheid, maar het contact met de natuur en zijn krachten vind je daar niet exclusief.

De volkstuin biedt prachtige kansen te genieten van groei en bloei. Het is nu lente, de grond is bemest, omgespit en opgewarmd. Tijd om te planten en te zaaien. De eerste aspergekoppen duwen het zwarte plastic omhoog, de rabarber staat al in blad, de tuinbonen en plantuitjes breken de zwarte grond open. Vogels zitten klaar om het frisse groen weg te pikken. Dus wel een net over het 'veelbeloofde land'. Nog geen aardbeien, maar de planten krijgen nieuwe frisse scheuten. Dus, dat belooft wat in juni. Spitskool, radijs en sla vechten om de hoogste groeicijfers. De tomatenplanten wachten onder glas tot de IJsheiligen begin mei voorbij zijn. Dan mogen ze naar buiten.

Ja... het is er druk, gezellig, natuurlijk, buiten en het levert ook nog verse, gezonde groenten op. Ook zin gekregen? Wil je niet alleen groene, maar ook zwarte vingers krijgen? Leuk om met kinderen of kleinkinderen te zaaien, te oogsten, te bereiden en lekker op te eten. Een rijke ervaring!

Ga naar www.ons-hufke.nl

Je vindt hier gegevens over de vereniging, adviezen over zaaien, leuke recepten en nog veel meer.

Pieter van den Berk



Wat is het IVN?

Het IVN wil de natuur in al haar kleur en veelvormigheid onder de aandacht van mensen brengen en daardoor bijdragen aan de verwondering en het respect voor al het leven rondom ons. Daarom is onze zelfgekozen lijfspreuk:

In Voor Natuur

Het IVN Veghel is aangesloten bij de landelijke Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie in Amsterdam.

Wat biedt het IVN Veghel?

Voor belangstellenden organiseert het IVN nu al 35 jaar, cursussen, tentoonstellingen, wandelingen en fietstochten in en rondom Veghel. Voor leden en donateurs staan ook wandelingen in nabijgelegen natuurgebieden en verenigingsavonden met diverse natuurthema's op het programma. De overige activiteiten vinden plaats in werkgroepverband:

Werkgroep / activiteit / Contactpersoon / telefoon

Amfibieën:

Rieky Bekkers21 26 55

Geerbos/insectentuin:

Pieter van Breugel36 27 53

Planten:

Karin Koppen21 02 16

Natuurontdekkers:

Hanneke Leenhouts.....28 78 51

Annette Roelands.....35 39 19

Marja van Heijst.....35 40 47

Veghelse Vogelaars:

Ton Hermans21 02 16

Weidevogelgroep Boerdonk:

Huib van Hees21 16 49

Veghels Landschap:

Fer Kalis34 13 48

Tentoonstelling:

Mia Rooijmans36 29 77

Infoblad:

Maria Kordewinders(0492) 46 33 83

Ledenactiviteiten:

Lidou van Beurden36 57 12

Vrijdagochtendwandeling:

Pieter van den Berk36 60 84

Wandelen met De Donk:

Mia Rooijmans36 29 77

Wilt u actief worden in het IVN?

Dan bent u welkom als lid. Het lidmaatschap kost € 23,00 per jaar en voor huisgenootleden € 11,50 per jaar. Overmaken op rekeningnr. NL09INGB 0004 1542 71. Nadere inlichtingen of aanmelden bij het secretariaat IVN Veghel Antoniusstraat 11, 5469 EV Keldonk of secretariaat@ivn-veghel.nl

Wilt u het IVN Veghel ondersteunen?

U bent van harte welkom als donateur (minimum € 11,50 per jaar). Overmaken op rekeningnr. NL09INGB 0004 1542 71. U krijgt dan het jaarprogramma toegezonden en vier keer per jaar het verenigingsblad Sprokels met nieuws en verhalen over de natuur in en rondom Veghel.

Afmelden ? Voor 1 december van het lopend jaar bij het secretariaat

In het nummer van IVN-info leest u onder andere over: alles waar u in verwondering verslag van doet om anderen van uw belevenissen mee te laten genieten.

Kopij inleveren voor het zomernummer 103
Tot 15 juli (liefst eerder!)

Redactieadres:

Maria Kordewinders-van den Tillaar
Geluckweg 4

5469 NA Boerdonk

Telefoon:0492 - 46 33 83

E-mail: kordewinders@home.nl

Foto's en tekeningen zijn ook héél welkom.





MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC® C017135

www.fsc.org